
LIIKENNEALAN TOIMIALASEURANNAN TYÖPAJAN TULOKSET

Helsinki, 25.11.2019

AAMUPÄIVÄN AGENDA

9.00

Tervetuloa

9:10

Liikenteen toimialaseurannan teemat

9.15

Työskentely I
Toimialaseurannan teemojen kommentointi

9.45

Työskentely II
Toimialaseurannan indikaattorien määrittäminen

10.00

Tauko

10.15

Työskentely III
Tärkeimmät indikaattorit

11.10

Työskentely IV
Näkemyksiä toimialaseurantaan

11.25

Yhteenveto & eteneminen

AAMUPÄIVÄN KYSYMYKSET

Millä olemassa olevista

- 1) seurannoista
- 2) muista tietolähteistä

saatavilla mittareilla voidaan parhaiten arvioida liikennealan kehitystä ja tulevaisuudennäkymiä?

Toteutettavan työn fokus on elinkeinopolitiikassa ja linkittyy liikennejärjestelmän kestävyteen – miten systeeminen muutos vaikuttaa liikennejärjestelmän kestävyteen.

TAUSTA

Työpaja on osa TEM:n liikenteen kansallisen kasvuohjelman ja liikenteen toimialaraportin mittaristoja ja tilannekuvaa koskevaa työtä.

Työ on käynnistynyt 09/2019, raportti valmistuu 12/2019.

SEURANNAN KOHDENTAMINEN

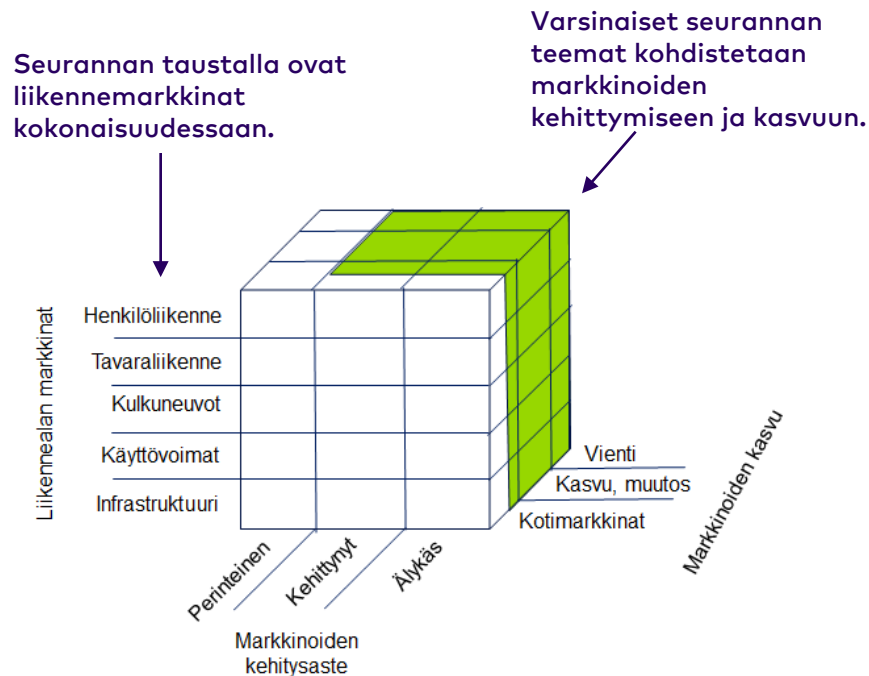
Markkinoiden kehitysaste ja kasvu

Markkinoiden kehitysaste

- **Perinteinen:** Kuljetuspalvelut, kulkuneuvojen valmistus ja kauppa, bensiinin/dieselin myynti, väylien rakentaminen
- **Kehittynyt:** Liikenteen tukipalvelut, kulkuneuvojen sensorit sekä älyteknologia ja eri omistusratkaisut, biodiesel ja sähköliikenne, tuotemallit ja ympäristöasiat rakentamisessa
- **Älykäs:** Liikenteen yhdistämispalvelut, Smart City -konseptointi, autonominen liikenne, maksujärjestelmät, älykäs infra

Markkinoiden kasvu

- **Kotimarkkinat:** Yritykset, liikevaihto, arvonlisä, työllisyys
- **Kasvu, muutos:** Uudet ja poistuvat yritykset, rahoitus, patentit, t&k-rahoitus, innovaatiotoiminta, yrityskaupat
- **Vienti:** Ulkomaankaupan tase, viennin määrä ja arvo, niiden muutos

Pienryhmäkeskustelu 1

MARKKINOIDEN KEHITYSASTE

Kehitysasteen kuvaus

Perinteinen: Kuljetuspalvelut, kulkuneuvojen valmistus ja kauppa, bensiinin/dieselin myynti, väylien rakentaminen

Kehittynyt: Liikenteen tukipalvelut, kulkuneuvojen sensorit sekä älyteknologia ja eri omistusratkaisut, biodiesel ja sähköliikenne, tuotemallit ja ympäristöasiat rakentamisessa

Älykäs: Liikenteen yhdistämispalvelut, Smart City -konseptointi, autonominen liikenne

Keskustelu

1. Keskustelkaa KEHITTYNYT ja ÄLYKÄS kehitysasteen sisällöistä / teemoista:
  - Mitä teemoja listaista puuttuu?
  - Onko listoissa jotain mikä ei näihin kuuluisi?
  - Pitäisikö jotain teemaa muotoilla toisin?
  - Kommentteja listojen teemoihin?
2. Kirjatkaa puuttuvat teemat ja kommentit
  - Kehittyneen tason **oransseille lapuille**
  - Älykään tason **vihreille lapuille**

MARKKINOIDEN KEHITYSASTE

Työskentelyn tulokset

KEHITTYNYT TASO

- Käyttövoimat (muut kuin fossiiliset)
- Päästöttömyyden kehitys kehittyneissä palveluissa? (Roadmapin toteutus)
  - Tilakuva myös liiketoiminnan kehittämisen lähtökohdaksi
- Liikenteen tukipalvelut – termin avaaminen: esim. liikenteen hallintapalvelut?
  - Myös muille termeille tarvitaan tarkempi määrittely!
- Yhdyskuntarakennetyökset
  - Tuki kestävään muutokseen
- Kestävyys sisäänrakennettuna koko mittaristoon
- Yritysten määrä, jotka tuottavat kehittyneitä palveluita

ÄLYKÄS TASO

- Digitalisoituvat kuljetuskäytävät – logistiikka
- Liikenteen datamarkkinan "palastelu" – mitä pitäisi tuottaa / olla avointa?
- Uudet logistiikkaratkaisut: dronet, autonomiset pienrobotit
- Smart Cities / kaupunkitason tarkastelu vs. kansallinen taso
- Innovaatiot & uudet kokeilut, pilotit -> määrä

Pienryhmäkeskustelu 1

MARKKINOIDEN KASVU

Kehitystason kuvaus

Kotimarkkinat: Yritykset, liikevaihto, arvonlisä, työllisyys

Kasvu, muutos: Uudet ja poistuvat yritykset, rahoitus, patentit, t&k-rahoitus, innovaatiotoiminta, yrityskaupat

Vienti: Ulkomaankaupan tase, viennin määrä ja arvo, niiden muutos

Keskustelu

1. Keskustelkaa KEHITTÄNYT ja ÄLYKÄS kehitystason sisällöistä / teemoista:
  - Mitä teemoja listaista puuttuu?
  - Onko listoissa jotain mikä ei näihin kuuluisi?
  - Pitäisikö jotain teemaa muotoilla toisin?
  - Kommentteja listojen teemoihin?
2. Kirjatkaa puuttuvat teemat ja kommentit
  - Kasvu, muutos: **oransseille lapuille**
  - Vienti: **vihreille lapuille**

MARKKINOIDEN KASVU

Työskentelyn tulokset

KASVU, MUUTOS

- Business investoinnit toimialaan, kasvuun ja seurantaan
- Investoinnit
- Innovaatioiden tuotteistaminen
- First / Last mile -kehitys kestäväksi ja kilpailukykyiseksi
- Liikenteen hinnoittelu ja maksut uudelleenrakennettava
- Päästöjen seuranta / vähentäminen
- Kytkös muiden alojen kasvuun
- Siirtymä kestäviin ratkaisuihin
- Miten olemassa olevat yritykset muuttavat toimintaa?
- Alalla toimivien hlöiden määrä

VIENTI

- Tytäryhtiöt ulkomailla
- Osaamisen vienti
- Brändäämisen vaikutus?
- Rajapinnat liitännäisten toimialojen kanssa – energia, akkuteknologiat jne.
- Kv-rahoitus – kv-hankkeet Horizon 2020 kehyksessä yms.

TOIMIALASEURANNAN INDIKAATTORIT

Indikaattoreiden määrittely

1. Mitä teemoja toimialaseurannassa tulisi olla?
2. Mitkä olisivat kehityksen mittarit?
3. Mitä nämä indikoivat?
4. Mitä tietolähteitä tarvitaan?

Työskentely

1. Jokainen ryhmä saa vuorollaan 2-3 teemaa käsiteltäväksi
  - Kaikki työstävät kaikkia teemoja
  - Työskentelyssä käytetään työpohjia
2. Työpajan jälkeen lähetämme työskentelyn tulokset & kommentointilomakkeen.

TEEMA

MITTARIT

MITÄ INDIKOI?

TIETOLÄHDE

1

Liikennealan kokonaisuuden kasvu ja kehitys

Kommentit:
Mitkä mittarit eivät toimi näin?
Mitä muuta tietoa tarvitaan?
Mistä tietoa saa?

Eri toimialojen osuudet liikennealan liikevaihdosta, työllisyydestä ja viennin arvosta

- Tarkka palastelu osiin, joista kokonaisuus koostuu ("mistä "liikennealoimiala" muodostuu?)
- Laaja kulma

Liikennealan kokoa ja eri toimialojen rooli liikennealan liiketoiminnan kehittämisessä

- Missä toimialan sweet spotit?
→ Investoinnit

Tilastokeskus, Yritystilastot

2

Vihreän / kestävän

Liiketoiminnan kehittyminen

Kommentit:
Mitkä mittarit eivät toimi näin?
Mitä muuta tietoa tarvitaan?
Mistä tietoa saa?

Jokeri:
Liikennealan kokeilut, niiden määrä (ja ehkä vaikuttavuus) + kokeilujen vakiintuminen "todellisuudeksi"

Liiketoiminnan arvon ja työllisyyden kehitys

- Pitää palastella sen mukaan, mitä yllä olevassa kategoriassa määritellään
  - Erotettava liikennehorisontaalin osuus businessvertikaaleissa
- Mittaus esim. LV/km?

Millä toimialoilla kasvua / taantumista tapahtuu?

Tilastokeskus, Yritystilastot

Esimerkkiekosysteemien yritysten liiketoiminnan kehitys

- Eli tunnistetaan ekosysteemit & mitataan niiden arvoa? → ekosysteemien lkm
- Mahdollistetaan uudet palvelut ja seurataan niiden kehittymistä
- Palveluvalikoiman monipuolisuus?

Miten tunnistetut tavoitellut liiketoimintaekosysteemit kehittyvät?

- Miten yleisesti alan kyvykkyys kehittyy?

Yrityskohtainen taloustieto (Taloustieto ym. Avoin lähde)

- Laadullinen (case-analyysi)
- BF

3

TEEMA

Uuden liiketoiminnan
syntyminen**Kommentit:***Mitkä mittarit eivät toimi
näin?**Mitä muuta tietoa tarvitaan?**Mistä tietoa saa?*

MITTARIT

Uusien yritysten määrän kehitys

- Muutos nykyisestä uuteen liiketoimintaan
- Henkilöstömäärä
- Liikevaihdon kasvu per yritys

MITÄ INDIKOI?

Millä liikenteen toimialoilla syntyy
uutta liiketoimintaa?

- Miten huomioidaan "tukitoimintojen" liikevaihto, kuten liikennealan maksujärjestelmät?
- Jakautuuko vain vanha useampien kesken, vai syntykö uutta?

TIETOLÄHDE

Tilastokeskus, Yritystilastot
Yrityskohtainen taloustieto?

- Mediaseuranta? Yritykset tiedottavat uusista yksiköistä jne. julkisuuteen (laadullinen)
- Rekrytointi-ilmoitukset

4

Kansainvälistyminen

Kommentit:*Mitkä mittarit eivät toimi
näin?**Mitä muuta tietoa tarvitaan?**Mistä tietoa saa?*Liikennealan yritysten viennin
kehitys

- Ulkomaisten tytäryhtiöiden määrä / liikevaihto
- Kv-rahoitus
  - Kv-menestysten määrä / brändityö

Millä toimialoilla vienti kasvaa ja
missä kehitys on toisenlainen?Tilastokeskus, Ulkomaankauppa
Tulli, Ulkomaankauppatilasto

- BF

5

TEEMA

Uusiutuminen

Kommentit:

Mitkä mittarit eivät toimi näin?

Mitä muuta tietoa tarvitaan?

Mistä tietoa saa?

Asiakastytyväisyys?

MITTARIT

Liikennealan t&k -rahoituksen kehitys

- Yksityinen, julkinen ja esim. EU-rahoitus
- Yritysten vaihtuvuus
- Omistusrakenteiden seuranta
- Päästöttömyydestä business

- Opiskelijoiden / opinnäytetöiden määrä
- Tutkimuksen / tutkimusrahoituksen määrä

Liikennealan innovaatiotoiminnan kehitys

- Liiketoimintakonseptien kehitys
- Asiakas-POCien skaalaus

MITÄ INDIKOI?

Kuinka liikennealan yritykset saavat rahoitusta t&k-toimintaan?

- Yrityskentän uusiutumista
- Uudet innovaatiot

- Mikä on horisontaalin toimialan vaikutus vertikaaleihin?
- Alan uusiutuminen / houkuttelevuus

Kuinka liikennealan yritysten innovaatiotoiminta kasvaa?

- Liikennealan uusiutumista
- Ratkotaan konkreettisia ongelmia

TIETOLÄHDE

Tilastokeskus, innovaatiotoiminta sekä tutkimus- ja kehittämis-toiminta, Business Finland

- Tilastokeskus
- BF-seuranta

Tilastokeskus, innovaatiotoiminta sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta

- Laadullinen? Tutkiva ote?

- Yritysten LV jakautuminen eri toiminnoille?

6

Digitalisoituminen

Kommentit:

Mitkä mittarit eivät toimi näin?

Mitä muuta tietoa tarvitaan?

Mistä tietoa saa?

Digitalisaation hyödyntäminen toimialalla

- Digitaalisten ostotapahtumien lkm
- Digitalisaation kehitysaste
  - 1&???
  - alustojen yhteentoimivuus
- Elämää helpottavia + palvelut ja käyttäjämäärä
- Tätä pitäisi tarkentaa / pilkkoa pienempiin kokonaisuuksiin, vaikea hahmottaa tällaisenaan

Kuinka digitalisaatiota hyödynnetään yrityksissä?

- Miten LV siirtyy digiin
- Kehityksen nopeus ja laajuus, multimodaalius

Tilastokeskus, Innovaatiotoiminta

- Yritykset

- Ekosysteemien verkottuminen
- Avoimet tietorajapinnat

- Miten mitataan sitä, miten tietoja oikeasti hyödynnetään?

Vihreys

Pilkkominen pienempiin, esim. raskaan kaluston muutos kestävämpiin käyttövoimiin

Kommentit:

Mitkä mittarit eivät toimi näin?

Mitä muuta tietoa tarvitaan? Mistä tietoa saa?

→ Pilkkominen, suoritteet, käyttövoimat / teknologia & mistä vähennys johtuu?

- Liikennesuoritteen määrä / hlö?
- Yksityisautojen määrä? Per käyttövoima
- Kulkumuotojakauma / -siirtymä vähäpäästöiseksi

Liikennealan ympäristöliiketoiminnan kehitys

- Onko liian suppea / laaja sektori? Esim. Neste Pay-as-you-emit
  - Yhdisteltyjen kuljetusten lkm?
- Mitä on ympäristöliiketoiminta? → Paljon alakategorioita

Liikennealan CO₂-päästöjen kehitys

- Yksityis- ja yrityslogistiikka erotettava
- Työkalut päästöttömyyttä ajavaan julkiseen hankintaan

Liikenteen CO₂-päästöjen kehitys /asukas

Jos asukasmäärä kasvaa, niin pitää mitata per asukas
→ Mutta myös total-tasoa!

Kuinka liikenneala muuttuu vihreämmäksi?

Kuinka paljon liikenneala pystyy vähentämään omia päästöjään?

Vähenevätkö liikenteen CO₂-päästöt tavoitteiden mukaisesti?

Tilastokeskus, Ympäristöliiketoiminta

Tilastokeskus, Energiatilinpito

LIPASTO / Tilastokeskus

Äänestys

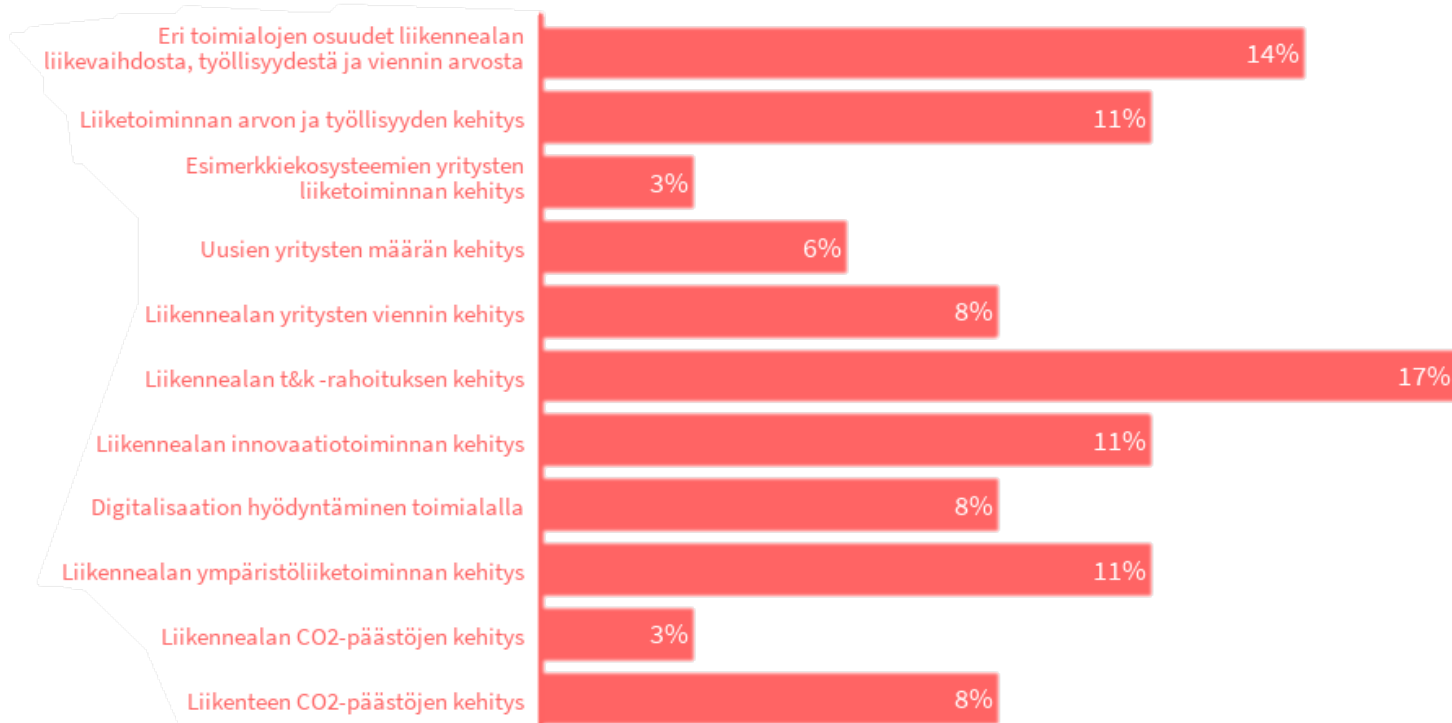
MITKÄ OVAT 3 TÄRKEINTÄ MITTARIA

Millä 3 mittarilla tulisi mitata liikennealan kehitystä nyt ja lähitulevaisuudessa? (Kolme ääntä käytössä.)

Vastaukset annetaan viestitauluun, www.owalgroup.com/viestitaulu.

MITKÄ OVAT 3 TÄRKEINTÄ MITTARIA

Jokainen äänesti kolmella äänellä.

MUITA KOMMENTTEJA JA NÄKÖKULMIA TOIMIALALUOKITUKSEEN?

Mitä muita asioita pitäisi liikenteen toimialaluokituksessa huomioida?
Kommentteja ja näkökulmia!

Vastaukset annetaan viestitauluun, www.owalgroup.com/viestitaulu.

Yksi asia / viesti. Vastaukset voi antaa yksin tai ryhmässä.

www.owalgroup.com/viestitaulu

owalgroup